

"לא" זאת לא תשובה: הפגישה הגורלית של נתניהו בושינגטון

written by נועה לזימי | 07.07.2026

לפגישתו הצפויה עם נשיא ארצות הברית דונלד טראמפ, יגיע ראש הממשלה בנימין נתניהו כשהוא נדרש להתמודד עם לחצים ואתגרים מצטברים בזירות איראן, לבנון, עזה וגם טורקיה. זו אינה צפויה להיות עוד פגישת תיאום שגרתית בין ירושלים לושינגטון, אלא רגע מבחן למדיניות הישראלית וליכולתה לשמר את חופש הפעולה הנחוץ להגנה על האינטרסים החיוניים שלה.

הורמוז חשוב, אך הגרעין חשוב יותר

מבחינת ארה"ב, הסוגיה הדחופה ביותר מול איראן היא פתיחת מצר הורמוז לתנועה חופשית. המטרה היא לאפשר את יציאתן של מכליות הנפט הרבות הכלואות במצר ולסכל את ניסיונה של טהרן לכפות בפועל גביית דמי חסות על מעבר ימי חיוני לכלכלה העולמית.

לשם כך מופעלות כמה שיטות פעולה, ובהן ליווי ספינות מסחר על ידי פיקוד המרכז האמריקני בנתיב הקרוב יותר לחופי עומאן. המהלך הזה מכעיס את איראן, אך מאפשר לשחרר חלק מן הנפט התקוע במצר.

האמריקנים אף משתמשים, באופן מעט אירוני, בטקטיקות המזכירות את שיטות ההסוואה האיראניות שנועדו לעקוף סנקציות: העברת נפט בשיטת - ship-to-ship ספינות קטנות משמשות כמעין שאטלים, מובילות את המטען אל מחוץ לאזור המסוכן תחת אבטחה אמריקנית, ולאחר מכן פורקות אותו למכליות גדולות יותר באזור בטוח, סמוך לחופי פוג'יירה באיחוד האמירויות או סוחאר בעומאן. משם ממשיך הנפט ללקוחות באסיה ובאירופה.

אלא שגם אם ימצא פתרון חלקי למשבר השיט, קצב הוצאת הנפט מן המצר עדיין מוגבל, ואיראן צפויה להמשיך להערים קשיים. מבחינת ישראל, עם כל החשיבות של הורמוז ושל מחירי האנרגיה בעולם, הסוגיה הדחופה ביותר היא הגרעין האיראני.

הקיפאון בשיחות, טקטיקות המריחה והסחטנות של טהרן, והחשש מפני האצה מחודשת של התוכנית הגרעינית, מחייבים את ישראל להחזיר את הנושא למרכז השיח עם וושינגטון. בעוד שנצפתה פעילות מצומצמת בשלושת אתרי הגרעין המרכזיים פורדו, נתנז ואספהאן צילומי לוויין מצביעים על פעילות אינטנסיבית יותר בסביבת הר המכוש, מתקן תת-קרקעי מסתורי החצוב, לפי הערכות, בעומק של 80 עד 100 מטרים.

איראן, שנפגעה קשות אך גם חדורה ברצון לנקמה לאחר מבצע "שאגת הארי", עשויה לראות במאמצי הגרעין את הדרך להשיב לעצמה את תעודת הביטוח האסטרטגית שלה. היא אינה

צפויה לוותר מרצונה על השאיפה להשיג יכולת שתעניק לה חסינות ותעמיד את ישראל ואת האזור כולו תחת איום קיומי. השאלה היא אפוא מהו הרף שיגרום לארה"ב לעבור מניטור, הדוק ככל שיהיה, לפעולה.

טראמפ מבין כי זו עשויה להיות הסוגיה שתעצב יותר מכל את מורשתו המדינית אך עושה רושם שירצה להימנע מהסלמה לכל הפחות עד בחירות האמצע, ולא ברור אם לישראל עומד הזמן הזה. משכך, נתניהו צריך לקדם עם טראמפ הבנות ברורות באשר לרף שבו ארה"ב תכיר בכך שהאיום מחייב פעולה. המטרה אינה לדרוש התחייבות אמריקאית למבצע צבאי, אלא להבהיר כי אם איראן תחצה את נקודת הסף, וושינגטון לא תעמוד בדרכה של ישראל אם זו תגיע למסקנה שאין לה ברירה אלא לפעול לבדה.

לבנון: הישגים חשובים, אך לא חופש פעולה מלא

בזירה הלבנונית התמונה נראית מעודדת יותר, אך עדיין רחוקה מהכרעה. מזכר ההבנות בהובלת רוביו העניק לישראל כמה הישגים משמעותיים: הכרה מדינית חריגה מצד ממשלת לבנון בחשיבות שיתוף הפעולה מול חיזבאללה; דחיקת ההשפעה האיראנית וסיכול המאמץ לקשור בין הזירות; ומעל הכול, המשך נוכחות צה"ל במרחב החיץ לצד תקיפות תכופות נגד תשתיות טרור, מעל ומתחת לקרקע.

אולם אסור לטעות: חופש הפעולה הישראלי אינו מלא. ביירות עדיין נותרה במידה רבה מחוץ לתחום, וכעת עולה השאלה מתי יינתן האישור האמריקני לפגיעה במרכז השליטה ברכס עלי טהר, שבו, על פי דיווחים, מתבצרים עשרות פעילי חיזבאללה.

במישור הרחב יותר, בישראל יש ספק עמוק באשר ליכולת ² וגם לרצון ² של צבא לבנון לפרק את חיזבאללה מנשקו. הפיילוט המוצע בשני אזורים בלבד נועד לכאורה לבחון את רצינותה של לבנון, ורק הצלחתו אמורה להוביל לדרישה לנסיגת צה"ל. אלא שרבים בישראל מעריכים כי כישלוננו צפוי מראש. תפקידו של נתניהו בפגישה עם טראמפ הוא להבטיח כי אם צבא לבנון אינו מסוגל לבצע את משימת הפירוק מנשק, צה"ל חייב להיות רשאי להשלים אותה ² בכל העוצמה הנדרשת, ובייחוד מול "ארץ המנהרות" המסועפת בדרום לבנון.

עזה: אין שיקום לפני פירוז

גם בעזה מתגבשת בימים אלה מציאות שעלולה להציב את ישראל בפני עובדות לא נוחות במיוחד. "מועצת השלום" מקדמת הצעה להקמת אזורים הומניטריים בתוך הקו הצהוב שעתידיים לשמש כמרכזי מחסה שאליהם אמורים לעבור חלק מתושבי הרצועה. הפיילוט שמבוסס על סעיף 17 בהסכם של טראמפ, מאפשר התחלת פעילות אזרחית באזורים נקיים מחמאס, אמור להתחיל בסמוך לרפיח ואינו מוגדר כמהלך שיקום ² אלא מוגבל למתן שירותים בסיסיים.

הרציונל הוא לנתק את האוכלוסייה הפלסטינית מחמאס ולערער על שלטונו ברצועה, אך סיכויי

הצלחתו מוטלים בספק, שכן חמאס צפוי להערים מכשולים על העברת האוכלוסייה ועל הפעלת המתחמים, ועלול לנסות להשתמש בתנועת האזרחים פנימה והחוצה מהם לצרכיו. מה גם שמעבר לקושי המבצעי, בעת הנוכחית מהלך כזה עלול לשדר כי ישראל משלימה עם התנעה של תהליך שיקום, גם אם באופן זמני ובהיקף מצומצם בלבד, וזאת בניגוד לעיקרון המקורי שקבע טראמפ: אין שיקום ללא פירוז.

בהיעדר התקדמות ממשית בתכנית ההגירה, וכשחידוש מלחמה עצימה מול חמאס אינו נראה באופק, נתניהו נאלץ כעת להסתפק בתנאים שהם רחוקים מאידיאליים לפעול להחלשת חמאס, אך עליו לשכנע את הנשיא טראמפ כי התכניות הצבעוניות של וויטקוף וקושנר לעזה אולי נראות טוב על הנייר, אך צפויות לעבוד פחות טוב בשטח, תוך שהוא לא נתפס כמי שפועל להכשילן בכל מחיר. עליו לוודא כי הפיילוט מעמיק את הפגיעה בחמאס, ולא משמש בידי המתווכות כלי לסלילת הדרך לשיקום מלא טרם פירוק חמאס מנשקו.

האיום הטורקי כבר אינו עניין משני

לתוך המערכת הסבוכה הזו נכנס גם האיום הטורקי. ההתבטאויות החריפות של הנשיא רג'פ טאיפ ארדואן ובכירי ממשלו נגד ישראל הולכות ומסלימות, ביתר שאת לאחר הכרת ישראל ברצח העם הארמני, אך בעיקר לנוכח מאמציו של ארדואן בשנים האחרונות לבנות ציר סוני אזורי בהשראת אידיאולוגיית האחים המוסלמים ותחת הנהגתה של אנקרה.

למורת רוחה של ישראל, בארצות הברית מתקיימים מגעים למכירת מנועי סילון ² רכיב קריטי בפרויקט מטוס הקרב הטורקי KAAN - ובמקביל נשקלת האפשרות למכירת מטוסי F-35 לטורקיה. מהלכים כאלה עשויים לשנות לאורך זמן את מאזן הכוחות באזור לרעת ישראל ולערער על יתרונה הצבאי התחרותי.

נתניהו צפוי להציג לטראמפ את הסיכונים, לצד שורת מחוקקים אמריקאים שכבר הביעו התנגדות למהלך בשל העובדה שהטורקים עדיין מחזיקים במערכת ההגנה האווירית הרוסית S-400. על נתניהו לשכנע את טראמפ כי חיזוק יכולותיה הצבאיות של טורקיה, בשעה שאנקרה מאמצת קו עוין יותר כלפי ישראל ומקדמת ציר אזורי מתחרה, אינו מהלך כלכלי של מכירת נשק גרידא, אלא כזה שיש לו השלכות אסטרטגיות על ביטחון ישראל ועל שותפות נוספות של ארה"ב במזרח הים התיכון.

אם כן, המשימה של נתניהו תהיה מורכבת: לשמר, ואף להרחיב, את חופש הפעולה הישראלי מול האיומים המתהווים באיראן; לוודא כי תכניות הפיילוט המתוכננות בין ישראל ללבנון, וכן בגזרת עזה, מכבידים את הלחץ על חיזבאללה וחמאס, ולא להפך; ולקרב את טראמפ לעמדה ישראלית ברורה יותר ביחס לסכנות האזוריות שבפתח.

פורסם בישראל היום, בתאריך 7 ביולי, 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.